

לפני עור לא תתן מכשול שבוע ד'

לפני דלפני לא מפקדינן

מתני' ע"ז יג: [1]

גמ' ע"ז יד. עד [1]

אם בודאי מכשול מפקדינן

תרומת הדשן חלק ב סימן כ"ז [2]

וי"ח ב"ח יו"ד סוף סימן קל"ט [2]

שלחן ערוך יו"ד סימן קל"ט סעיף ט"ו [3]

Optional גדר ההתיר של לפני דלפני

פתחי תשובה יו"ד סימן קנ"א – א [4] שו"ת חתם סופר ח"ו סימן י"ד [4]

לפני דלפני כשאפשר שיכשול ישראל

רא"ש [5] optional תוס רי"ד יד: אמר אביי [5]

ט"ז קנ"א ס"ק ג' [5]

אם בהכשלת ישראלין חיישינן אף אלפני דלפני

גמ' ע"ז ט"ו: ותוס' שם ד"ה לעובד כוכבים [6]

Optional ביאור דברי תוס' קהלות יעקב שם סימן ד' [7]

האיסור לקנות מן הגנב

מתנ' ב"ק קיח: עד גמ' קיח: אמר מר [8]

שלחן ערוך חו"מ סימן שס"ט [9] ס' א ושנ"ו ס' א' [10]

אם יש איסור לאחר יאוש ושינוי רשות

ים של שלמה ב"ק פרק י סימן נח [10] שער המלך גניבה פ"ה ה"א [11]

ויש חולקים שו"ע הרב גזילה וגניבה סעיף כ"ג [11]

This week's learning is dedicated
לעילוי נשמת
ר' ישראל אליעזר בן צבי חיים ע"ה

מתני' ע"ז יג:

לשנוי גזירה משום קדש מוצח והתם אסור משום שחוטאי חוץ אלא שפיר קא משני^א: **עבר** עובד כוכבים. טעמא דמכניסו תחת כנפי שכינה דחייב בכל המצוות שהגשים חייבת דגמרינן לה לה מלשה (גיטין דף מה:): **והרועין** בהמה דקה. שלהן חבל של אחריס לא דאין אדם חוטא ולא לו כדאמר בפרק קמא ד"מ (דף ה:): גבי ההוא רעיא: **הבא** נמי משום מיעוץ.

ואידך דמפרש מפני שמכניסו סכר דלא שייך בעבד מיעוטיהו **רבי** ירמיה זבן פיתא. משראל תרגולים הרבה מותר למכור זמניהם תרגול לן דמין וא"ת והלא פת עובדי כוכבים אסורה ו"ל דמירי צמקוס שאין דשקיל מיניה אחרני לאו לעצדת כוכבים קא בעי להו: ^א סתמן פלטור ישראל כדאמרין לקמן פרק שני (דף לה:): ועוד ו"ל דמירי ופירושן. מפרש בגמרא: דקא שב חצב ונקלב. מפרש בגמ': גמ'

קבוע זבון: **מתני'** יאלו דברים אסורים למכור לעובד כוכבים איצטרוכלין ובנות שוח ופטורות ולבונה ותרנגול הלבן רבי יהודה אומר מותר למכור לו תרגול לבן בין התרגולין ובזמן שהוא בפני עצמו קומע את עצבעו ומוכרו לו לפי שאין מקריבים חסר לעבודת כוכבים וישאר כל הדברים סתמן מותר ופירושן אסור ר"מ אומר אף דקל שב וחצב (ונקלב^ב) אסור למכור לעובדי כוכבים: **גמ'**

צדוק של עצדת כוכבים דשקיל מיניה מכסא ומהנה: אי"מ לא היה רבי יוחנן באתרא. דשקלי מכסא מצעלי צמים הוה אסר ליקח אפילו מצעל הצית והשתא (ב) דר' ירמיה קיס לן דשקלי מצעלי צמים: שאינו קבוע. ולא מסיק מוכסי אדעמיהו למיגצי מיניהו דלא תגר ולא צעה"צ קצוע: **מתני'** איצטרוכלין ובנות שוח. מפרש בגמרא: אסור למכור לעובד כוכבים. דלנוך עצדת כוכבים קצוע

לנה: ^א מוכר לו תרגול לבן בין התרגולין. לקח עובד כוכבים משראל תרגולים הרבה מותר למכור זמניהם תרגול לן דמין וא"ת והלא פת עובדי כוכבים אסורה ו"ל דמירי צמקוס שאין דשקיל מיניה אחרני לאו לעצדת כוכבים קא בעי להו: ^א סתמן פלטור ישראל כדאמרין לקמן פרק שני (דף לה:): ועוד ו"ל דמירי ופירושן. מפרש בגמרא: דקא שב חצב ונקלב. מפרש בגמ': גמ'

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה יד.

תורניתא. מין ארו והיא שטה כדאמר בר"ה (דף כג:): הוסיפו עליהן. לענין שביעית: כ"ז שאין לו עיקר. להתקיים צורך צימות הגשמים כגון קישואין ודילועין וכיוצא בהן: אין לו שביעית. ומותר לעשות מהן סמורה ואיט מלווה להפקיען: פירי דארוזא. גלג"ט:

בפטורותיהן שנו. פטורות דמתני' לאו מין הוא צאפי נפשיה אלא ה"ק אין מוכרין להן כל אלו איצטרוכלין ובנות שוח עובדי כוכבים ודרכן לעובדן צפני עצדת כוכבים ודרכן לעובדן צכך: לבונה זבה. מין לצונה היא: ש"שעה מנין. משקל שלשת מנין דהא ודאי לסמורה קא מכין: אלפני מפקדינן. על לפני עור אטו מלוחין שלא ליתן מכשול בדבר האסור לו וכל הני דאסרינן לזיתי להו משום לפני עור לא תמן מכשול (ב) דקן נח מחסר על עצדת כוכבים^א: אלפני דלפני. כגון הכא דהאי ודאי לאו לעצדת כוכבים קצועי ומשום דלא לחדקן איכו לאחריני (ג) ומקטרי לא מפקדינן למיסר: מותר למכור לו. לעובד כוכבים תרגול לן מין דלא אידכר לן לאו לעצדת כוכבים קצועי: אי"מא דאמר תרגול לבן דמי. וא"ל ישראל לא מוצינא לך אלא נהדי

תורניתא (ג). פ"ה מין ארו כדאמר בר"ה (כג. וסא) בעשרה מיני ארזים שטה תורניתא וקשיא דצמקוס פריך

מההיא וכל שאין לו עיקר ופ"ה שאין לו עיקר מתקיים צורך צימות הגשמים ואי תורניתא ארו הוא הא יש לו עיקר מתקיים ועוד קשיא לפירושו הרי תצאה דאין לה עיקר צימות

הגשמים ויש לה שביעית ועוד קשיא אי תורניתא אילן הוא תורניתא הוא דלא מוצינן הא שאר אילנות מוצינן והא מן (לקמן ט:): אין מוכרין להם צמחוצר לקרקע דהיי דייק לקמן גבי דקל טב לך פ"ה דתרי גוונא תורניתא מינה וההיא דהכא הוא מין אדמה כעין כצריחא פ"ה גפרית שאין לה עיקר שורש צקרקע לא צימות החמה ולא צימות הגשמים אצל תצאה יש לה עיקר צימות החמה ומשום הכי פריך עלה מההיא דשביעית וכה"ג פריך בשנת פרק ר"ע (דף ג) גבי כצריחא וגם רש"י פירש שם כן שחורניתא דהכא כעין כצריחא: **בנות** שוח. לכאורה משמע דפירי גרוע הוא מדהוסיפו עליהם אצל מעיקרא לא הו נהגו צהו שביעית וכן משמע ברש"י דמאי (פ"ה) דלא נחשדו עליהם עמי הארץ דתמן הקלין שדמאי השימן והרימין

מאי איצטרוכלין תורניתא ורמינהו הוסיפו עליהן אלכסין ואיצטרוכלין מוכססין ובנות שוח ואי סלקא דעתך איצטרוכלין תורניתא תורניתא מי איתא בשביעית (והתנן^א) "זוהי הכלל כל שיש לו עיקר יש לו שביעית וכל שאין לו עיקר אין לו שביעית אלא אמר רב ספרא פירי דארוזא וכן כי אתא רבין א"ר אלעזר פירי דארוזא: בנות שוח: ^א אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן תאיני חיוראתא: ופטורות: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן בפטורותיהן שנו: **לבונה**: אמר רבי יצחק אמר ר"ש בן לקיש לבונה זכה תנא ^א ומכולן מוכרין להן חבילה וכמה חבילה פירש ר' יהודה בן בתירא אין חבילה פחותה משלשה מנין וליחוש דלמא אויל ומזבין לאחרני ומקטרי ^א אמר אביי "אלפני מפקדינן אלפני דלפני לא מפקדינן: ותרנגול לבן: א"ר יונה א"ר זירא

תרומת הדשן חלק ב' סימן כ"ז

סימן כו

שלומך יסגא לחדא אהובי עמיתי מה"ר יודא יצ"ו על מכירת הספרים פסולים לכומרים, איני יודע היתר אם ידוע שאותן ספרים ספר יראתם² שמהן מזמרים ועובדים לע"ז כדאיתא להדיא בגמרא³ פ"ק דע"ז (יג, ב). אמנם אם אין ידוע מה היא הספר יש להתיר דתלינן ברוב ספרים, דרוב ספריהם מספרי משפטים ספרי רפואות וספרי חכמות תכונה ותשבורת ומוזיקא. ואפילו אם הוא ידוע שספר יראתם אם אינו מוכר לכומר אלא לנכרי אחר, אפשר יש להתיר⁴ משום דאלפני דלפני לא (פקדינן) [קפדינן] גבי נכרי כדאיתא פ"ק דע"ז (יד, א)⁵.

מסכת

פסחים

ויש חולקים ב"ח י"וד סוף סימן קל"ט

כתב מהרא"י בכתביו (תרה"ד ח"ב) סימן כ"ז דספרי יראתם אסור למכור לגלחים אמנם אם אין ידוע מהו הספר פסול יש להתיר דתלינן ברוב ספריהם ספרי משפטים וספרי רפואות ותכונה ותשבורת ומוזיק"א ואפילו אם הוא ידוע שספר יראתם הוא אם אינו מוכרו לגלח אלא לגוי אחר אפשר יש להתיר משום דאלפני דלפני לא פקדינן גבי גוי כדאיתא פרק קמא דעבודה זרה (יד א) עכ"ל. ונ"ל דאין לסמוך על אפשר זה להקל באיסור עבודה זרה דאין לנו אלא דברי התוספות שכתבו בפירוש פרק קמא דעבודה זרה (דף י"ד ב) בד"ה חצב קצבא שאסור אפילו לגוי אחר שאינו גלח דבודאי יתננו או ימכרנו לגלח וכן פסק בסמ"ג לאוין מ"ה (י ב) והוא מדברי ספר התרומה הקצר סימן קל"ח וכ"כ בהגהות מיימוני פ"ט דעבודה זרה (אות ה) דאסור לכל גוי ואין ראייה כלל מהא דאמר התם אלפני דלפני לא פקדינן דלא איתמר הכי אלא גבי לבונה דאפשר דמזבין ליה לגוי אחר וכן לענין שכונה דאפשר דלא מזבין ליה אבל בספרים פסולים הראויים לתפילה בבית עבודה זרה ושאר ספרי יראתם דאין ספק דהגוי יתננו או ימכרנו לגלחים הוי ליה כאילו מכרו ישראל לגלח עצמו גם מהרא"י עצמו בתרומת הדשן סימן רצ"ט כתב במסקנתו דיש לחלק דלא דמי לההיא דלבונה זכה ולפיכך נראה ברור דאין להשגיח בהאי אפשר שכתב מהרא"י להתיר ואסור למכור ספרי יראתם ותפילתם וכיוצא בהן אף לגוי אחר שאינו גלח והכי נקטינן ודלא כהגהת שלחן ערוך (סט"ו) דמסתפק וכתב שתי סברות ומסיק והמחמיר תבא עליו ברכה אלא אסור הוא מן הדין.

שלחן ערוך יו"ד סימן קל"ט סעיף ט"ו

והטעם הרמב"ם נמי פסק דבר יורה
(כמו שפסקו הראב"ד וטור ודלא
כמגדול עוז וכו' וכ"מ שכתבו שפסק
כרבנן) אלא דהיכא דאין עבודה
ברור וכן היא דעת המוספות לשם דהיכא דאין דרך לעבודה כחגז כלל לכ"ע פטור וכן הוא דעת
נאמר וכתב שלזם הסכים הרמב"ן ע"ס: ז דביון שביבן לצורך עצמו בו. משמע אל אם כינו ממילא אע"פ שמכרן או משכן אסורים ונדעת
ר"י שהביאו הטור והפוסקים דהיכא דאין עבודה כוכבים גופה לא בטלה במכרה או משכנה הי"ה ט"ס והשמיטה וק"ל דכסעף י"ב הביא המחבר
סברה הפוסקים דבעלה במכירה ומשכן נסחם ואח"כ סברה ר"י בשם י"א וכן לקמן סימן קמ"ו ס"ח כ' הרב בפשיטות דבעלה במכירה ומשכן
ול"ע: ז דרבית חננת בו. וכן אפילו ללמוד כהן אסור. הר"ף כהנ"ג חשב"ז סימן תי"ז: ז ו"א בו. וכן רבינו ירוחם נ"ז ח"ס

שו"ת זיהב יורה דעה קלט קמ קמא הלכות עבודת כוכבים שפתי כהן סב

כא הוא טעמו כהן אחר זה דברי הר"ן שכתב ומ"מ אם נחתם או מכרוס דהוא הדין ספרי הכ"ד של עובדי כוכבים הכתובים בלשון לפ"ז או
וכי' ונראה פשוט דמ"ש ב"י דנתינת ישראל לא מהגי' היינו שלא נחננו. שאר לשונות שלהן אסור למכור להן כי מי שהעתיקו להם שניה
לו בדרך מחנה אלא בדרך פקדון ולא פקע שמים ממנו אבל בדרך מחנה בלשונות כדי לפקדן ולחזק אמונתם וע"ש שהאריך: ז והמחמיר בו.
פשוט דהוא כמכירה דהא טעמא הוא וכ"פ מו"ח ז"ל ובסימן קמ"ו וכב"ח ב' דמן הדין הוא אסור: י"א קלפים בו. ובכחזי מהר"י
סעיף ח' פסק רמ"א ע"פ בית יוסף
דכל משמשי עבודה כוכבים הוא
משכנה או מכרה ביטול ועיין
שם בדבריו:
קמ (א) ואם אחד מהתעורבות
בו. זה נחבאר סי' ק"י ס"ח
גם מה שכתוב כאן שאסור להטות
לאחד מכולם נחבאר שם:
קמא (א) כל הצלמים בו.
במחיתין פליגי רבי מאיר
וחכמים דר"מ ס"ל כיון שאותה ארס
נעבדה במקום אחד גזינן שאר
המקומות כשכילו וחכמים לא גזרו

(ב"י בשם ס"ה וסמ"ג ומוספות פ"ק דעבודה כוכבים דף י"ד
והג"מ וכלבו) [לב] וי"א דדוקא לכהנים אסור למכור אבל לא לשאר
עובדי כוכבים (פסקי מהר"א סי' כ"ז) י (יב) והמחמיר חבא עליו.
ברכה [לג] ונאמרו למכור להם י"א קלפים ודיו לכתוב בהם ספרי דהן
יש מחמירין לאסרן (הנהגות אשכנזי"י פ"ק דעבודה כוכבים ופסקי
מהר"א סימן קי"ב) י"א ויש מי שאומר שאסור להלוות
לצורך בנין בית אלילים של עובדי כוכבים או
לחבשיה או למשמייה וכ"ש למכור לה
תשמישים כגון מחתות והמונע מצליה ואין
לקשור ספרי עובדי כוכבים חוץ מספרי הדיינים
והסופרים ואם חשש משום איבה כל מה שיכול
להשמש ישמט (ופ"ל סימן קי"א):

סימן קי"ב נסחפק אם אסור ליתן
להשילע"ל הלומדים בבתייה יע"ס
הגקראים ולענד"ל ווי"ש וכו' הב"ח
דאין איסור בדבר אלא נכון לזכור
וכן כתב מהרש"ל בביאורי סמ"ג
וכתב ד"מ סימן קכ"א דאין אלא
בידוע שרואה לכתוב ספר דהם אבל
סחמא שרי:
קמא ומשמייה. ומו"ק:
ב נתערב בשנים אחרים.
מוחזים כ"ל הטור וכ"כ הרמב"ם פ"ז
מהל' עבודה כוכבים ואמחבר שלא
חסיר אלא התעורבות ה' אולי

פתחי תשובה יורה דעה סימן קנא

לסחורה - עבה"ט דלא מפקדינן אלפני דלפני ועיין בתשובת חות יאיר סימן קל"ו בענין מה שקצת קלי דעת כשיש להם משפט עם אחד אצל שופט עובד כוכבים נותן או מפריז ליתן לו מתנה וכפי הנראה יש בזה איסור דלפ"ע. אחרי שב"נ מוזהרין על הדינין ע"ש. ולפ"ד נראה לכאורה דאם אינו נותן המתנה ליד השר השופט עצמו אלא לעבדו שיתן לאדוניו או להשתדל עבורו בוודאי שרי אם הוא באופן שאין בו חשש גזל דהוי לפני דלפני ואי משום שזה שלוחו וכאילו נותן בעצמו ז"א דאין שליחות לעובד כוכבים עיין לקמן סי' קס"ט ס"ט בהג"ה. שוב מצאתי שבעל חו"י בעצמו בסי' קפ"ה העיר בזה על ענין אחר רק הוא תופס בפשיטות כמאן דס"ל יש שליחות לעובד כוכבים לחומרא ואביאנו לקמן על דברי ההג"ה:

שו"ת חתם סופר ח"ו סימן י"ד

ומזה לא עסקינן, אך אנן עסקינן בהא דעבר על לפני עור שמכשיל השופט הזה שמקבלו וגורם לו לעוות משפט צדק שחייב מיתה ע"ז. ואפי' יתנהו לאחר כגון לאוהבו של השופט וכדומה שיתן לזה בחריקאו להטות לו משפט ג"כ עובר על לפני עור, ולא שייך כאן לפני דלפני דלא מפקדינן, כמו התם פ"ק דע"ז [י"ד ע"א], דהתם הישראל מוכר לנכרי שאינו מקריב לע"ז, רק שהנכרי מוכרו לאחר המקריבו, והלוקח הוא המכשיל את הלוקח השני, והישראל המוכר אינו משלחו למכור, ואינו נותן מכשול, אלא גורם שהראשון יתן מכשול להשני, ואהא לא מפקדינן, ומבואר בש"ע א"ע סוף סי' ה' דאפי' היה השני שלוחו של ראשון כיון שאין שליחות לגוי אין שלוחו כמותו, אלא שהמשלח נותן מכשול לשלוחו, והדר ה"ל הישראל המוכר שאינו שלוחו רק כלפני דלפני, אבל אם הישראל מצוה להגוי שיתן עבורו שוחד, נמצא מגיע השוחד להשופט בחריקאו, אע"ג דאין שליחות לגוי ולא לדבר עבירה, מ"מ הוי רק חד לפני ואסור, כיון שהישראל שולחו להשופט ליתן עבורו, והחילוק מבואר. וכל זה בדבר שהארמאי מצוה עליו מז' מצות, אך מה שרק אסור לישראל ולא לנכרי,

רא"ש ע"ז פ"א סימן י"ד
גב' [דף י"א] מאי אינטרוולין אמר רב ספרא פירי דארזי צנות שות אמר
רבה בר בר חנה חאמי חוורתי פטוטרות אמר רבה בר בר
חנה צפוטוריהן שנו ולצונה א"ר יחזק לצועה זכה תנא וכולן מוכרין להן חצילה
וכמה היא חצילה פירש ר' יהודה בן בתירא אין חצילה פחותה משלש מניס
וניחוש דילמא אזיל ומזבין לאחריו ומקטרי אמר רבי אמר קרא לפני עור לא
חתן מכשול אלפני עור מיפקדין אלפני דלפני עור לא מיפקדין ודווקא גבי
עובד כוכבים אבל גבי ישראל דחיישינן להכשיל חיישינן אלפני דלפני כדאמר
בפסחים בפרק כל שעה (דף מ:) גבי ארצא דטבעה צחשחא דאסור לזבוי לעובד
כוכבים דילמא הדר ומזבנה לישראל: ומרגול לכן אמר ר' יונה [א] ורב זביד

Optional תוספות ר"ד מסכת עבודה זרה פרק א יד:

אמר אביי על ולפני עור לא תתן מכשול מיפקדין אלפני דלפני לא מיפקדין ראייתו מקשים כאן ממאי
דאמר' בגד שאבד בו כלאים ה"ז לא ימכרונו לגוי דילמא אזיל ומזבין לי' לישראל. וממאי דאמר' בגיד
הנשה שאסור ליתן לנכרי ירך חתיכה שלא ניטל ממנה גיד הנשה שמא יחזור וימכרנה לישראל. והא
לפני דלפני הוא ונראה לי שאן זו קושיא של כלום דהיא מיקרי ולפני עור לא תתן מכשול. דשרינן
לפני דלפני הנ"מ כי ידע חברי' מאי קא עביד ולא מימנע כגון גוי בע"ז ונזיר בין ידיעי דאיסורא קא
עבדי ולא מימנעי התם ודאי לא מיפקדינ' אלפני דלפני אבל ישראל כשר שאלו היה יודע שהוא אסור
לא היה עושה אותו ועל ידך שאתה משים מכשול לפניו הוא עושה איסור בלא ידיעה ה"ל כאלו היא
מחטיאו בידים ובכל טעדיקי שבעולם הוא אסור לעשותו כגון גיד הנשה וכלאים ומאי דאמר' בפסחים
על ההיא ארבע דחיטי דטבעא בנהרא ואסרו למוכרם לגוים כי אם קבא קבא שיכלו קודם לפסח שמא
יחזרו וימכרום לישראל וישראל עושה איסור על ידך בלא ידיעה: [מהדות"ל]

146 שפתי כהן יורה דעה קמט קנא הלכות עבודת כוכבים שורי זהב

והנה כי ידע חברי' מאי קא עביד ולא מימנע כגון גוי בע"ז ונזיר בין ידיעי דאיסורא קא עבדי ולא מימנעי התם ודאי לא מיפקדינ' אלפני דלפני אבל ישראל כשר שאלו היה יודע שהוא אסור לא היה עושה אותו ועל ידך שאתה משים מכשול לפניו הוא עושה איסור בלא ידיעה ה"ל כאלו היא מחטיאו בידים ובכל טעדיקי שבעולם הוא אסור לעשותו כגון גיד הנשה וכלאים ומאי דאמר' בפסחים על ההיא ארבע דחיטי דטבעא בנהרא ואסרו למוכרם לגוים כי אם קבא קבא שיכלו קודם לפסח שמא יחזרו וימכרום לישראל וישראל עושה איסור על ידך בלא ידיעה: [מהדות"ל]

והנה כי ידע חברי' מאי קא עביד ולא מימנע כגון גוי בע"ז ונזיר בין ידיעי דאיסורא קא עבדי ולא מימנעי התם ודאי לא מיפקדינ' אלפני דלפני אבל ישראל כשר שאלו היה יודע שהוא אסור לא היה עושה אותו ועל ידך שאתה משים מכשול לפניו הוא עושה איסור בלא ידיעה ה"ל כאלו היא מחטיאו בידים ובכל טעדיקי שבעולם הוא אסור לעשותו כגון גיד הנשה וכלאים ומאי דאמר' בפסחים על ההיא ארבע דחיטי דטבעא בנהרא ואסרו למוכרם לגוים כי אם קבא קבא שיכלו קודם לפסח שמא יחזרו וימכרום לישראל וישראל עושה איסור על ידך בלא ידיעה: [מהדות"ל]

שורי זהב יורה דעה קנא הלכות עבודת כוכבים שפתי כהן ער

יחזור ומכור לישראל כן כ' ברא"ש: (ד) מקום שנהגו שלא למכור. ג' לסחורה מותר. ולא חיישינן דילמא אזיל ומזבין לאחריו דאלפני עור משקדין אבל אלפני דלפני לא משקדין. ט"ס. ועיין בנא"ט ס"ס ה' ברא"ש: ד' זכה בכלל לבונה שחורה. ואסור תכב דאף לבונה שאינה זכה ותכב כ"ח משום דהאידנא עובדי כוכבים אין מקפדין בהו הלך אפילו אינה זכה ואסור מיכור אס יכר שקונה לסחורה פשיטא דאף בלבונה שרי כדלעיל ט"ז: ה' לסחם עובר כוכבים שרי. ולא חיישינן שיתנו לבסוף דאלפני דלפני לא משקדין: ו' י"א ב' דס"ל דכי כיני דלמדין בש"ס גבי מיר. דאסור לטעמינו לו

שהוא קונה אותם ג' (א) לסחורה מותר [ג] וכן אם אוטר שצריך אותם לדברים אחרים והישראל יודע שכדבריו בן הוא מותר: ודברים שאינם מיוחדים לה מוכרים אותם סתם ואם פירש העובר כוכבים שהוא קונה אותם לאילולים אסור למכור

עין משפט
גר מצודה

סח א מ"י פ"ח מהל'
שמיעה ויכל הל' ו:
סח ב מ"י פ"ח מהל' שבת
הלכה ג סמג לארין סה
טוש"ע א"ח ס' שה סעיף
א:

ע ב מ״י פ״ט מ״ה
שמיטה ויובל ה' ו:
טא ד מ״י שס ה' ב:
עב ה מ״י פכ״ב מ״ה
לספורי מלוא הלכה ה
קמג לארץ קט טור אה״ע
קד כד:
קעב ה ש״ע אה״ע ק״ כב
קעף ד:

עצדת סדכים הלכה ה
ופי"ב מהל' רוצח הלכ' יב יג
יד סמג לאורן מה טוש"ע
י"ד ס' קנא סעיף ה:

דביני חננאל

הָנוּן בֵּית שְׁמַאי אֹמֵר לֹא
יִסְמְרוּ לוֹ רִבְחָהּ
הַחֲרוּשֶׁת
בְּשִׁיעֵית זְמַן הֵלֵל
מִחוּץ מִפְּנֵי שִׁכּוֹל לִמְרֹ
לְשׁוֹמֵר מִכְרָתָהּ. אִמֹר
רַבּוּ מִי הָיוּ הָעָם
אֲדָמָה עֲצוּהָ לֹא
בְּשִׁיעֵית
בְּחִמּוֹת שְׁשֵׁה שְׁבִיעֵית.
כִּי אָדָם עֲצוּהָ לֹא
שִׁבְחָהּ בְּחִמּוֹת שְׁשֵׁה
אִמֹר לֵיה אֲבִי וְכֹל
יִחָא מִצְעוּהָ אִסּוּר
הֵחָתָן שְׁמַאי אֹמֵר
לֹא יִסְמְרוּ אֶם שְׁדוּה יִהְיֶה
בְּשִׁיעֵית זְמַן הֵלֵל
מִחוּץ מִפְּנֵי שִׁכּוֹל
לְהַחֲרִיב. מִתְקִיף לֵיה
אֲשֶׁר כֹּל אִדָּם אִם אָדָם
עֲצוּהָ שְׁדוּה יִהְיֶה
כִּי אָדָם עֲצוּהָ לֹא
שִׁבְחָהּ כִּלְמֵי בְּשִׁיעֵית
וְהָנוּן אֵלָּה הָיוּ שְׁאֵל
לְהַחֲרִיב מִחוּץ לְמִנְיָם
לְהַחֲרִיב

כשביעית המחזרתה
כלית העול והמזרח
הדוקדוק אל **אמר** לה
איש כל היכן דאכא
למטאלה ליה אצ"י
ופצוה היכן דאכא
למטאלה לה תלמן ואצ"י
דאצ"י מצוה: **רמב"ן**
חזקוני לישאלה חשוד
למסור ליה כוכבים
עבד מר **אבי** מר טעמא
לישראל וצני אמר לה
לה חשוד ואחיל וצני
לעבד כוכבים. אמר לה
לה לעבד כוכבים מוכין
לעולם אחיך מוכין
לישראל. **איתיהבי**
מקום שנהו למסור
חזקוני דאכא לטותס

[illegible]

דמי התם אין אדם מצווה על שביעת בהמתו בשביעית. פירש הקונט' הלך לילא ללמוד משום שמירות ושאלה ונסיוני ואי משום לפני שור לא חתן מכשול חליץ בשמיטה אבל גבי שורב ויבסם לענין שבת אדם מזהיר על שבתה בהמתו בשבת ואיכא ללמוד

וּמִנָּה תִּמְרָא דִּאֲמִרִי
בְּשִׁיאָא לֹא יִמְכֹּר א
בְּשִׁבְעִית וּבִיהָ *מִתּוּרִי
אֲמַר רַבָּה בִּי דְּמִי הָרִי
שְׁבִיתָת בְּהִמְתּוּ בְּשִׁבְעִי
עַל שְׁבִיתָת בְּהִמְתּוּ
הֵיכָא דִּאֲרִם מִצּוּהָ א
מִצּוּהָ עַל שְׁבִיתָת ש
בְּשִׁיאָא לֹא יִמְכֹּר אֲרִם
וּבִיהָ *מִתּוּרִי מִפְּנֵי ש
לֹא רַב אִשִּׁי וְכֹל הֵיכָא
וְהָרִי כְּלִים דִּיאֵן אֲרִם כ
בְּשִׁבְעִית וְתַנּוּ *אֵלּוּ
רִשְׁאֵי לְמִכּוּרִי בְּשִׁבְעִי
הָעוּל וְהַמּוּרָה וְהַדְּקִיר
כֹּל הֵיכָא דִּאֲיָא
רִמְצוּהָ וְכֹל הֵיכָא דִּלִּי
אֲעִיג דִּיאֵנוּ מִצּוּהָ ר
לְיִשְׂרָאֵל הַחֲשׁוֹד לְמַכּוּ
אֲבִי מִיט עֵבֶר מִר ה
זְבִינִי א"ל וְהָא אֲזִיל
כּוֹכְבִים לעֹבֵד כּוֹכְבִי
לֹא קָא מְבִין *אִתִּיבִיד
בְּרַמְהָ דְּקִבָּה לְכוּתִים
אִי מִרְרִינִי מִיט אֲמַר:

המזרח. פ"ה שהוא רמת והספין זה המצוקה וקורין אותו אֶלֶ"א וקִשְׁאֵל דָּהֵא כְּמִיב (ישעיה ו) רמת וצמורה כלמא חרי מלי מנא
 כִּי פִרִי דְהוּא כְּלִי א' שֶׁל מִתְמַרְשָׁה:
הדקדק. פ"ה הוא מרע שקורין פִּשְׁוִירִי וקִשְׁאֵל לִרִי
 הוּא אֲמִינִי (יֵשַׁע 97: 11) וְהוּא שֵׁם
 יֵדֶק נֶעֱזָר וְאֵין דְּרֵךְ [אֶלֶ"פ]
 הִיטִיטוּ נֶעֱזָר עֲבָדֶק לֶכֶּךָ נִרְאָה לוֹ
 הוּא כְּלִי מִתְמַרְשָׁה שְׁקוּרִין קוֹלֶטֶרֶ"א
 וְדִרְטוּ לְהוֹיֹם נֶעֱזָר עֲבָדֶק:
יבכה. בִּין מִרְעָא יִשְׂרָאֵ"ל הַחֲדוּר
 אֶסְמִיר אֶשְׁבֵּיב כּוֹנְנִים.

לא חשדו חסידיו תניא
זין ולא כלי זין ואין
ואין מוכרין להן לא
בבלים ולא שלשלאות
כוכבים ואחד כותי כ
אשפיכות דמים ו
ומיחרין עמון אלא
לעובד כוכבים וכל
תשובה ישראל עבדי
נחמן אמר רבה בר
אסור למכור לעובד כוכ
לישראל החשוש למ
רהיט בתריה תלתא
בחלא ולא אדריבא א
שאסור למכור לעובד כ
ללסטים ישראל היי
פשיטא היינו עובד כ
אמאי לא לעולם דלא ק
דיומיני דעבד לאצוני
אין מוכרין להן תרי
תריסין מ"ט אילמא כ
הכי אפילו חיטי ושע
כך אסור למכור לישראל החשוש למכור לעובד כוכבים. דחט רבא בתריה ההואו ישרא

ומוצא תיבוא. דהיאכא דלחא למחלי בממרה דפני' עור חלין
לקולא דתקן כ': לא ימכור לו פרה החורשת בשביעית. ישראל
השמוד על השביעית לא ימכור לו חמור פרה המולומדת לחרוש
מאסו לפני עור וגו': אין אדם מצווה על שביעית בהחמו בשביעית.

[illegible]

בגון צהמה ושדה מי דשדה ארס קוספ
לקוטו משום דלמי מזני לו כל שעה
לקוט ומשום שחא (א) דלקמן קא זין
ליה: ריבא לא מיתלי צמיח' בגון כלים הללו:
הפרא. ריבא לא מיתלי צמיח' בציטתא: צמיח' לא
לא מזבן צי' בתמיה הלכך מלין
בשראל: בהמות. זכרים אכל עובדי
כוכבים וזכרים דרעני לז: נקבות. אכל
עובדות כוכבים נקבות כדמפרש ב'
ש"י (לקמן דף כג): לעובדי כוכבים מלין
אכל נשי חבירין וזימנין דלא משכח לו
ורבע לנשה דשראל: ואצ"ל זכרים
אצ"ל נקבות. לפי שנקבות כוכבים
נרענת לזכר: ואין מוסרין בהמה
לרועה עובד כוכבים משום רעיה:
ואין מתיירדן עמהם. משמר על
שפיט דמיס: ואין מוסרין להם תינוק.

להם תינוק ללמדו
אבל מעמידין בהמה
זכרים אצל נקבות
אין צ"ל זכרים אצל
נקבות ומוסרין בהמה
עמהם ומוסרין להם
למדו אומנות אלמא
שאין מוכרין להם לא
לשחיתן להן את ההיין
ודן ולא קולרין ולא
של ברזל אחר עובר
מ' אי נימא דחשידי
חשידי האמרת

מִשׁוּם דָּאֵתִי לִזְבוּנָה
מֵאֵ כוּתִי לֹא עֵבִיד
תְּשׁוּבָה וְהָאֵמֶר רַב
לְכָדֶךָ שְׁאִמְרוּ
בָּיִם כִּי אֲסוּר לִמְכוֹר
זֶה לְעוֹבֵד כּוֹכְבִּים
פְּרִסִּי וְאִד פְּרָסָא
דִּמְיָ בְּרִי אֲבָא כִּדְרָךְ
יְבִיבִים כִּי אֲסוּר לִמְכוֹר
אִי דְחִשִּׁיד דְקִטְלִי
בָּבִיבִים וְאִי דְלֹא קִטְלִי
לֹא רֵבֵעַ בְּמִשְׁמוּמָא
נִפְשִׁיהָ תִּנּוּ רִבְנָן
וְיִיא מוֹכְרִין לֵהוֹן
שׁוּם דְּמַגְנֵי עֲלִייהָ אִי
נְמִי לֹא אִמֶּר רַב
אִי

הַחֲשׂוֹר תִּלְחַח פְּרִסִּי בְּחֵלָא כִּדְ לִאֲדֹרְהִי
הָיָא חֲמִירָא דְּכִיבִין לֹא וְלֹא אֲדֹרְכִי. וְכִן אֲסוּר

מסורת הש"ס
עם הוספות

(א) שְׁמִיעַת פֶּרֶק הַמָּוֶה
(ב) חֻסְפָּתָא עֵין פֶּרֶק ג
דְּשְׁמִיעַת עֵין שֶׁס
(ג) שְׁמִיעַת פֶּרֶק הַמָּוֶה
(ד) חֻסְפָּתָא פֶּרֶק הַמָּוֶה
(ה) לִקְטָן דִּף כֶּבֶד
(ו) חֻסְפָּתָא פֶּרֶק הַמָּוֶה
(ז) עֵין טֹס לִקְטָן כֶּבֶד
דְּהַי חֻסְפָּתָא (ח) כְּתוּבָה
ס: (ט) סְטֵדֶרֶן נָח
ע"א.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואין מתייחדין
עמהם: (ב) רש"י ד"ה
המחרישה וכו' לעטרת
קרקע והבא לאו משום
שחל דלקמיה קא זבין
לכו השתא שהרי כל
שעה: (ג) ד"ה לזכיל
וכו' שחל דלקמיה קא
זבין ליה:

ליקומי דש"י

אֵילִימָא רַחֲשֵׁי אַרְבִּיעָה מִשּׁוֹ
אֵלֶּכָּה מִשּׁוֹם לְפָנֵי עוֹר לֵא
חֲתָן מִכְשָׁל דְּעֵי נָה לְטָוּוּ
עַל הַרְעֵמָה דְּרַמְבִּי
(בְּרַאשִׁית ב) וַיְהִי לְנֶשֶׁךְ
אֶחָד יֵאָחַז בְּחֵמָה וַחֲמִי
שָׁדָה עֵשֶׂן עַד אֶחָד
(שְׁמֹרֶת יג.) וְיִצְחָק יִדְּ
אִין מִצְמִירִין בְּהֵמָה
בִּין בְּתַרְקָאוֹת. שְׁמוֹנָה.
שְׁלֹשׁ ט עֲרֵמִים וְשֵׁסִי
וּמִנְחוֹת מִדְּ. שְׁמוֹנִין
לְהַחֲסֹק עַד לְנֶעֱלִים
שֵׁס וּמַעֲלִים שְׁנֵי לְנֶעֱלִים
וְלִקְשָׁן כֹּכ. י

הגהות וציונים

[illegible]

כך אסר למכור לישראל החשוד למכור לעובד כוכבים. **הזט רבא בתריה** וההוא ישראל החשוד תלתא פרסי בחלא כדי לאהדורי ההוא חמרא דוכין ליה ולא אדרכיה. וכן אסר למכור ללסטים **ישראל** זין וכלי זין ואע"ג דלא חשיד למקטל אלא משמטא בעלמא דוימנין דעבדי לאצולי נפשיה מקטלא. **ת"ר אין מוכרין להו תריסא.**

י"ד
קהל רות
עבודה זרה סימן ד
י"ע קב

כל עטף ד"מ גבי ארבע רעבעט צעשטא
למסור לצדוני ונכרי לגמול בדר ומצטעח
היטויטן אלפי אלפי ישראל דמיטשטן לכבוד
נכרין אלץ גבי ישראל דמיטשטן לכבוד
דווקא גבי נכרי [פי' סתכבול באחרון הוא
למסרי אלפי אלפי לאו תסתקין
צדא' בראש י"ז צדא' י"ד צדא'
(3)

[illegible]

מסוב למא דדיה דכוי חד לפני. אלא שקלא
תמורה אריכות לפון הכוס, שכתבו "אל
הבא כי אני מוחזקין שלא יבוא שום ישראל
לידי הקהל על ידינו", ובפשוטו הי"ל לומר
אלב כבא חד לפני הוא שכרי ישראל חסד
כוס הוא פשוט ועבדי אוסורא [כבא חסד
לו שומכנו לנכר], ועוד הכתוב, סימו
ח"ל ועוד דהד לפני הוא וחסא ישראל
זכרונם בראשון לא נחמו הכוס, לנכר
זו, "דחד לפני כוס".

והנהל עניני צדק ודכאות, לא פסיקה לכו
דין לפנינו על איסורין דרנן
וכיו המעשים הא דאסור למעור בהם גס
ישתכל הכבוד למעור לגבי לכו משום
דכנן [אחרי למעור הכבוד שיעור איסור]
אלא משום דגם מה שישתכל הכבוד מוכר
אחרי לגבי מחייבם לכבוד כדאשון כיו
שבטא הוא בסביב ראשונה למעור, וז'
ונחשב כאלו ישתכל כדאשון מבר לגבי
העני מי ישתכל הכבוד ואחא כדא
דכא זכו לפני דלפי ואחרי לקמן דלפי
דלפי שרי ולא אחרי דנעשה העני מחייב
לממכר כדאשון, ואחא חזינו דודאי לא
משום שמתחייב ממנו מכירה העני
לשתכל כדאשון אסור, דכיו לפני דלפי,
אלא משום לקא דישתכל הניקא כדאשון
שבטא יעבור איסור דכנן [במחייב בהם
גס] אחרי שאינו אלא איסור דכנן
מימי אלו מחייבם שלא יצא שום ישרא
נידוי חקלה, פי אפי לוי חקלה קל על
איסור דכנן (וכלשון שלא יצא שום ישרא
לוי חקלה אינו מוזקדק וכו' להיות אלא
יצוא ישרא לוי שום חקלה" וגם כיוצא
שלפנינו [שלא יצא שום ישרא לוי חקלה]
אסור להחריש דרל לוי שום חקלה אפי
וכיו נאמחמו הכו' לקמן בסוף פסיקה
דיה הפוק לי אפי שרי איסור לפנינו

ולכן הוצרכו לחלק בין ספק דעמיו לספק דלאחר זמן והכניא.

א.א.א

בענין לפני דלפני

בדף ע"ז פ"ט מסקנות [כלל הני דלאסור
למכור לגביר ביום צומה גבס וכו'
זיין] בדרך שמתוך דלאסור למכור לגביר כ'ן
ואסור למכור וא"ת היש תמלתי דלמי דלעיל
ואסור לקבו וא"ת היש תמלתי דלמי דלעיל
ד"ר [בני מוכר לגביר תמלתי דלמי דלעיל
דשני נפי תמלתי דגבול און לוקמט לעין
למכור למסורת צ"ן, ואי תמסר דכרכי כוז
אחור וימכור לגביר אחרים בשביל עין]
אלפיו מסקיין אלפיו דלמי לא מסקיין
ויאל דכרכי מוורי גבירי [פי' שכלוקא לאשון
און לאו מושבין אסר ככרכי ימכור למכור
אכר הכל דמוורי צטרלא תמסור לו
מוחריין שלא יצא שום ישראל לזיו חקלא
על ידינו ע"כ] בחס' והסברה מובנת היטב
דכבולוקא לאשון כוז גביר און זכ אלו
תמסור כל מה ציחור וימכור לצבתי לגביר
אחר צבתי בשביל עין דלמי און ככרכי
טמסר צבתי כוז כיון שאינו מוכר אלפיו
ורק תמסר שמיכרתי בישראל לאשון ו' כוז
סבסר לגביר שני שטעור עין צבתי ו',
מכ"ט כוז ד"ט לארץ לאסור, ואכר אחרים
דלפני דלמי לא מסקיין אכל צבתיין
שכלוקא לגביר כוז ישראל שסר כוז
ימכור לגביר כוז כוז עמו צבתי לאסור
[דכר ח"ל אסור למכור למכור גבס גביר]
שפי' י' לאסור למכור למכור תמסר כוז

ק"ח: הגזול ומאכיל

פרק עשירי

בבא קמא

מסורת הש"ס
עם הוספות

(א) [לעיל מ.]. (ב) כ"מ
(ג) [שם כ"א:]. (ד) שם
(ה) [שם כ"א ע"ב]

הנהגות הב"ח

(א) גמ' מורה רב
מקושטא. כ"ב טולא
מכוסא אונקלוס רקוע
וכן הוא ממסכת שבת דף
קז: (ב) שם שהחזיר
למקום שנגזק קמפלגי:

הנהגות וצינים

(א) ס"א ל"ג (גליק):
[ברשבי"א גריס בגונב
מרשות בעלים (וכ"ה
בכ"י ונכון, דק"ס
אות ש, ואולי זה כוונת
רש"י - ב"ד"ה ה"ג):
[ג] ולא פליגי (דפרי"ר):
[ד] נדביל "שהט"א
ניכר (באה"מ וכו' ה'
בכ"י): [ה] נדביל צריך
דעת (באה"מ: [ו] יש
להוסיף יש בכיטור
(באה"מ: [ז] הפרשה
(בכ"י שנה) העתיק
לשון רש"י א"מ"א לא
גבסו וכו' (במקו"י:
[ח] צ"ל ולשון (בכ"י):
[ט] נדביל נוסף: [י] צ"ל
ברש"א (גליק):

ליקוטי רש"י

נגרי. פסוקים (לעיל נ.].
א"מ"א. שם (בכ"י)
צריך דעת
בע"מ. ואם לא הודיע
חייב נאמרום אם מת
או נגזק דמסקליה קם
ליה משומיה והשנה נלא
ידיעה לאו השנה היא
[כ"מ סא.].

קבר א [עין ממד משנה
פ"ד מהל' גניבה
הל' יין (רב אלפס כלן
וכ"מ פ"ג דף פה.):
קבר ב מ"י פ"א מהל'
גולה ואברה הל' ה'
ופ"ד מהל' גניבה הל' י'
ועין מהשגות ומ"מ סמג
ע"ש ע"א טוש"ע ח"מ ס"ר
שם סוף פ"ד:
קבר ג ד מ"י פ"ד מהל'
גניבה הל' י' ועין
מהשגות ומ"מ טוש"ע שם
סוף פ"ד:
קבר ד מ"י פ"א מהל'
גולה ואברה הל' ה'
טוש"ע שם סוף פ"א וס"ר
שם סוף פ"ד מהל':
קבר ה מ"י פ"ו מהל'
גניבה הל' א סמג
ע"ש ע"א טוש"ע ח"מ ס"ר
שם סוף פ"ד:
קבר ו מ"י שם הל' ג
טוש"ע שם סוף פ"ד:
ק"ו ט מ"י שם הל' ד
טוש"ע שם סוף פ"ה:
ק"א ימ"ש שם טוש"ע שם
וסוף פ"ד:
ק"ב מ"י שם טוש"ע
ק"ג פ"ג מ"י שם הל' ה'
והל' ב טוש"ע שם
סוף פ"ה:

מ"א לאו בסלע כו' ובמל"ה שלא
לדעת. סתם כ"ס רגיל

להיות לדעת כיון שעשוי למשמש
בכסו וסתם טלה רגיל להיות שלא
לדעת להכי נקט צנח לדעת וזהו
שלא לדעת:

חמש מבעיא. מפורש במס' שבת
בפרק במה אשה (דף ט:
ושם ד"ה השמה) גבי שמעתא דסנדל
המסומר:

הדרן עלך הגזול בתרא
וסליקא מסכת בבא קמא

מ"ט דרב חסדא הואיל^א ואנקמה נגרי ברייתא
וכי אמר רבא הכי והאמר רבא האי מאן
דחוייה לחבריה דאנבה אימרא מעדרא דידיה
ורמא ביה קלא ושדייה ולא ידע אי הדריה אי
לא הדריה ומת או נגנב חייב באחריותו מאי
לאו אע"ג דמני לא דלא מני ומי אמר רב הכי
והאמר רב החזירו לעדר שבמדבר יצא אמר
רב חזן בר אבא מודה רב^ב (א) ברוקועתא לימא
כתנאי^ג הוגנב מלה מן העדר וסלע מן הכיס
למקום שגנב יחזיר דברי רבי ישמעאל ר"ע
אומר צריך דעת בעלים סברוה דכולי עלמא
אית להו דרבי יצחק דאמר רבי יצחק^ד אדם

עשוי למשמש בכיסו בכל שעה מאי לאו בסלע לדעת ובפלוגתא דרב
ושמואל (לא^ה) במלה שלא לדעת ובפלוגתא דרב חסדא ור' יוחנן אמר רב
זביר משמיה דרבא^ו בשומר^ז שגנב מרשות בעלים כ"ע לא פליגי כדרב
חסדא והכא בשומר שגנב מרשותו^ח שיחזיר למקום שגנב קמפלגי ר"ע סבר
דכלתה לו שמירתו ור' ישמעאל סבר לא כלתה לו שמירתו לימא מנין פוטר
תנאי היא דתנאי^ט הגזול את חבריו והבליע לו בחשבון תני חדא^י יצא ותנאי
איך לא יצא סברוה דכ"ע אית להו^י דר' יצחק דאמר אדם עשוי למשמש
בכיסו בכל שעה ושעה מאי לאו בהא קמפלגי דמ"ד יצא סבר מנין פוטר
ומאן דאמר לא יצא סבר מנין אינו פוטר אמרי אי סבירא לן כר' יצחק
כ"ע לא פליגי דמנין פוטר אלא בדברי יצחק קמפלגי מר אית ליה דר'
יצחק ומר לית ליה דר' יצחק ואי בעית אימא דכ"ע אית להו דר' יצחק
ולא קשיא הא דמני ורמא ליה בכיסיה והא דמני ורמא ליה בכיסיה הא
אימא אידי ואידי דמני ורמא בכיסיה הא דאית ליה זוזי אחריני בכיסיה הא
דלית ליה זוזי אחריני בכיסיה: **מתני'** אין לוקחין מן הרועים צמר וחלב
וגדיים ולא משומרי פירות עצים ופירות אבל לוקחין מן הנשים כלי צמר
ביהודה וכלי פשתן בגליל ועגלים בשרון וכולן שאמרו להמזמין אסור
לוקחין בריצים ותרגולין מכל מקום: **גמ'** ת"ר אין לוקחין מן הרועים לא
עזים ולא גדיים ולא גזין ולא תלושין של צמר אבל לוקחין מהן תפורין
מפני שהן שלהן ולוקחין מהן חלב וגבינה במדבר ולא ביישוב ולוקחין מהן
ד' וה' צאן ד' וה' גזין אבל לא שתי צאן ולא שתי גזין ר' יהודה אומר בייתות
לוקחין מהן מדבריות אין לוקחין מהן כלל של דבר כל שהרועה מוכר ובעל
הבית מרגיש בו לוקחין מהן אין מרגיש בו אין לוקחין מהן ואמר מר לוקחין
מהן ד' וה' צאן ד' וה' גזין השתא יש לומר ארבעה זבנין חמשה מיבעיא
א"ר חסדא ארבעה מתוך חמשה ואיכא דאמרי א"ר חסדא ארבעה מעדר
קמן וחמש מעדר גדול הא גופא קשיא אמרת ד' וה' צאן ד' וה' גזין ד'
וה' אין אבל שלש לא אימא סיפא אבל לא שתי צאן הא שלש
זבנין לא קשיא הא בברייתא הא בכחישתא: ר"י אומר בייתות
לוקחין מהן מדבריות אין לוקחין מהן כו': איבעיא להו ר"י ארישא
קאי ולחומרא או דלמא אסיפא קאי ולקולא ארישא קאי ולחומרא
דאמר לוקחין מהן ארבעה וחמשה צאן הני מילי בייתות אבל מדבריות
אפילו ארבעה וחמשה לא או דלמא אסיפא קאי ולקולא דאמר אבל
לא שתי צאן ולא שתי גזין הני מילי מדבריות אבל בייתות שתיים
גמ' לוקחין ת"ש דתנאי ר"י אומר לוקחין בייתות מהן ואין לוקחין
מהן מדבריות ובכל מקום לוקחין מהן ארבעה וחמשה צאן
מדאמר

יחא לתרזי כוחיהו טפי: הואיל^א
ואנקמה נגרי ברייתא. למדה ללחא מוק ומעמה לריסה שימור יסה וכיון דלא ידעו בעלים לא
שחרי הכירו שנגנבו והחזירה ומעכשיו יסרו זה: האי מאן דחוייה לחבריה דאנבה אימרא מעדרא דידיה. כ"י
אלמא לדעת נרץ דעת: החזירו לעדר. שם לו לצלל הבית במדבר יצא ואע"ג דליכא לא לדעת ולא מנין^ב ורב לא סגי ליה בלאו
חד מהני: ברוקועתא. שהטלה^ג ניכר
הוא כשנגנב ויכיר הוא לרועה במדבר
שמיטוסף על בלאו ואפי' לא מנה:
אית דרבי יצחק. והבעלים
יודעין בגניבתו שמנו והיא חסירה
ולאחר חזרה מנו והיא שלמה: מאי
לאו בסלע. פליגי לדעת כדפרשית
ודעו הבעלים שגנבו וקאמר רבי
ישמעאל מנין פוטר שאדם עשוי

למשמש בכיסו ומנה והיא שלמה
פטור וכשמואל דאמר לדעת מנין
פוטר ור"ע כרז דאמר לדעת נרץ
דעת: במלה פליגי ש"א לדעת
ובפלוגתא דרב חסדא ור' יוחנן.
דרי ישמעאל דאמר למקום שגנב
יחזיר כיון יומן דאמר שלא לדעת
אפילו מנין לא נרץ ור"ע כרז
חסדא דאמר שלא לדעת נרץ דעת:
ה"ג א"ר זביר משמיה דרבא בגונב
מרשות בעלים דכ"ע לא פליגי.
דסבירא להו כרז חסדא כמפרש
טעמא משום דאנקמה ניגרי ברייתא
והכא בשומר שגנב מרשות עמלו
עסקין וצעי למפטור נפשיה מן
הבעלים שנטעם גניבה או אצלה
וכ"ע כרז חסדא דאמר לדעת
נרץ דעת: ר"ע סבר. כיון שנעשה
גנב כלתה שמירתו דתו לא מהימן
להו לבעלים דהא ה"ל גונב שלא
לדעת נרץ^ד דעת ולא למרין קניא
דעת שומר והא ליה ידע בחזרתו:
ורבי ישמעאל סבר. עדין הוא
שומר עליו וסגי דעת דדיה: והב"ע
לו בחשבון. לאחר זמן לקח הימנו
מקם וכשנתנו לו דמים הוסף עליהם
מעוט הגזילה והצליע בחששן שהיה
צ"ס לומר הרי גזלתך יצא: אדם
עשוי למשמש. ולמנות כמה^ה בכיסו
זה מיד מנה אחריו ומלא יומר
מדמי המקם והכיר שהחזיר לו גזלתו:
א"ת ליה דר' יצחק. וליכא מנין: הא.
דקמני לא יצא דמני גזלן ורמא
לידיה לגזול הלכך איכא למימר
דהשליכו זה ענינו ולא מנאן:
והא. דקמני יצא דמני גזלן
ורמא לכיסיה דגזול וכיון דאית לן
דר' יצחק מנין פוטר: אית ליה
זוזי אחריני בכיסיה. ולא ידע כמה:
מתני' אין לוקחין מן הרועים.
דאיכא למימר שמה גנבו מנאן של
צעל הבית המסור להם: צמר
ביהודה ופשתן בגליל. זו היא מלאכת
הנשים והן ענינן עושות ומוכרות
ולדעת בעליהן הוא: ועגלים.
הרועים בשרון צרצרה לעין כל

מאחר שמוכרין צפרהס"א לא גנזס ל"א שרון שם מקום ומקום גדול עגלים הוא ולוקחין עגלים צול ומגדלין אותן ושלחן הן לשון^י זה עיקר
דמיון במנחות בפרק כל קרבעות (דף פז.) אילים ממוכז וכבשים מחברין עגלים משרון: **גמ'** וא תלושין. שנתלש האמר שעל הרחל מעט
מעט: **תפורין**. גזלים תפורים דלי נמי גנזו קנניהו צשיני: חלב וגבינה במדבר. דאין דרך בעלים לילך שם וליטולס והרועה נטלן^ב: אבל
לא ביישוב. שדרך להיצול לית צעל הבית: ארבע וחמש צאן. שחוקרין ניכר צעד ואין יכול לישמט ולומר וזהו טרפה: בייתות לוקחין מהן.
שחרי צעל הבית יודע מנינם: מרגיש. מנין: ארבע מתוך חמש. אם לא היה לו צעד אלא חמש נאן ומוכר מהן ארבע מותר
ליקח דכולי היל לא גניב מדבר מעוט: בברייתא. בריאות עין צעל הבית ממיד עליהן ומרגיש בשלש: ארבעות. אין חשבות לו ואין
עינו עליהם לפיכך אין מרגיש כלומר אין יודע כשמוכרם זה: ארישא קאי. ארבע וחמש דש"י מ"ק: אסיפא. שמי נאן דקאסר מ"ק:
מדאמר

הושלם
ע"פ המ"מ

אינשי לא עכזרא גנז אלל חורא גנז:

סימן שני

אסור לקנות שום דבר מהגנב והקונה¹ מנגב מפורסם או אינו מפורסם

ובו " מעיפיה

א אסור לקנות מהגנב החפץ שגנב ועון גדול הוא ^אשהרי מחזיק ידי

1234567 7-11

ציונים ומקורות סימן שנו (א) לשון רמב"ם רש פ"ה דגניזה.
סימן שנו (1) כ"ה ממהדורת תנ"ב ואילך, ובד"ר ממנו.

דדינו מיט עדיס לעגן דחייב באחריותו

עד שיודיע לזעלים. ויש להוכיח קצת כן

מדהולרץ צפרק המפקיד [ב"מ] 97

מ"ח [ע"א] לאוקמי מחני' רישא רבי

ישמעאל וסיפא ר"ע, ולא אוקמא כולה

כר"ע ורישא דליכא עדים וסיפא דליכא

עדים, ע"ש ודוק. וגם שאר כל

הפוסטים כתבו במחמא לריר... דעת

רסת

שפתי כהן

חשן משפט שנו הלכות גניבה

מאירת עינים

סעיף ב' ב) וְאִם נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעִלִּים. * היינו נשדוד של נתיאשו הבעלים, אבל סתם גזירה הו' יאוש בעלים אם נודע שהבעלים ידעו מהגניבה וזכו שכתבתי לעיל סימן ש"ג סעיף ג' [ספ"ד]. מיהו היינו בגנב ישראל, אבל בגנב גוי אפילו סתמא לא הו' יאוש ובמ"ש לקמן סימן

אסור למייע בו'. רימו למ"ש

הריצ"ש סי' ק"ח דכתב ז"ל, אומר נפח

שעשה לאשת ראובן שני מפתחות

זהקתך פנים מצעלה ונחנה לו שחר

הרצה עבורם, ראוי לעונשו על צלי

הגיד לבעלה, שכבר היה לו להצין שלא

על חגס ריבחה צמחיר שני המפתחות,

אלא שהיתה כונתה לגנוב מנכסי צעלה

וּסְיֵעַ בְּגִיזְתָּהּ כו': סְעִיף ב' ד'

ואחר כך הזכר הגבב. לרצותא כמז

כן, דאע"ג דהוכר הגנב לא אמרינן

לא הוכר הגנב, ועיין פרישה [סעיף ד']:

עוברי עבירה יגורם לו לגנוב גנבות אחרות

²¹שָׁמָּה לֹא יִמָּצֵא לִוְיָהָּ אִינוּ בְּיָוֶה. ²²וְכֵן חֲסֹד

לחיינו לנגד דעות דבר רדיו שנינו

מק"ל

ב' הגונב ומכר ^זולא נתיאשו הבעלים (ועיין

לקמן סימן שס"ח) ולאחר כך הוכר הגנב ובאו

עדים שזה החפץ שמכרו פלוני ^(א) הוא גנבו

רפנינו חזר החפץ לרעליו והרעלים נוחנים

1. התאחדות העובדים – התאחדות העובדים הישראלית, שהוקמה ב-1946, הייתה אחת מהתאחדויות העובדים הראשונות בישראל. היא נוסדה כתוצאה מהתאחדות של מספר תאחדויות עובדים קטנות, ונחשבת לאחת מהתאחדויות העובדים הגדולות והוותיקות ביותר בישראל.

ציונים ומקורות (ב) ב"י סעיף א' נשם ריב"ש סי' ק"מ. ד"מ ח'.

חזירנו הלוקח להצעלים בלא דמים ויוציא מעותיו מהגנב, וכ"ס

ים של שלמה מסכת בבא קמא פרק י' סימן נח

והנה מה שכתב הרמב"ם (ה' גניבה פ"ח ה"א), והטור (סימן שנ"ה) אחריו, שאסור לקנות מן הגנב חפץ הגנוב. ועון גדול הוא, שהרי מחזיק ידי עוברי עבירה, וגורם להגנב גניבה אחרת. שאם לא ימצא לוקח אינו גונב עוד. ועל זה נאמר (משלי כ"ט, כ"ד) חולק עם גנב שונא נפשו, פי', הוא שונא את עצמו, לפי שאלה ישמע (ויגיד) [ולא יגיד]. שאח"כ הב"ד מקללן מי שיודע מן הגניבה. ומאחר שכתב סתם, אסור לקנות ממנו משום שגורם. משמע, דאיירי אפילו בגניבה שקנה הגנב בשינוי לכ"ע. מ"מ מהאי טעמא אסור. אף שמן המקרא לא נשמע אלא בגניבה שצריך להגיד ולהחזיר. מ"מ עיקר איסורו לא מן המקרא יליף, וקרא אסמכתא בעלמא, או מפרש שאלה ישמע. כלומר מן בעל הגניבה, שמקלל מי שקונה מן הגנב שלו. ודבריו נ"ל עיקר שאסור. ולהוסיף על טעמו נראה, לא זו שגורם עון אל הגנב, ועובר על לפני עור לא לתת מכשול שיגנוב עוד, כמו שכתב גבי גזילה (ה' גזילה פ"ה ה"א), וכן הסמ"ג (עשין ע"א) אחריו. אלא גורם אפילו בנזקין הוא לבעל הגניבה, שיגנוב עוד ממנו. ואפילו בדיני שמים יהיה חייב. והא דמסקינן במתניתין שצמר תפור לוקחין מהן. משמע דאפילו לכתחלה, משום דקנייא בשינוי. היינו דוקא דבר שחזקתו גנוב, ואינו ודאי. אבל ודאי גנוב אסור לעולם. וכאשר כתבתי ג"כ לעיל במרובה סי' ז'. ודין ממון מוסר כתבתי לעיל:

שער המלך גניבה פ"ה ה"א

שער המלך גניבה פרק ה"א

פרק ה' ה' כלם לי אסור לגנוב מן סגנו' כו' וזה מכתמיות לשון רבינו והסוד ז"ל
 כ"י טריו מוכח דאפי' גניבה סקמא חגנוב נמיטי אפי' אסור מהשעם
 שנתה וכן כחג אסורש"ל כ"י תגזול נמלא כ"י יע"ש ואפשר שילא לרנ"י דין זה מההיא
 דערק חז"ל דע"ג פ"ג דרבינא סות יס"ע וחי לגני אקרא כו' דתשמע דאפי' דקנינא נשינוי
 דנפסא יין אפי' קלחוד וסא ארעא ללא רידתו חיל ע"ש ומדנרי המדוכי ר"ש מרונא סתניא
 פס"ס ר' סא' מלאס מנחל דפליני על רנ"י ועיין נסרינ"ש כ"י רע"ג ע"ש דודיק : =

שולחן ערוך הרב חושן משפט הלכות גזלה וגנבה סעיף כג

וכל אומן שמוכר דברים שחייב להחזירם אסור ליקח ממנו ודברים שהם שלו מותר ואם
 אמר הטמן אסור שחזקתם גנובים.

ואם נשתנה הדבר ביד האומן כגון סורק בבגדי צמר במקום שמקפידים על המוכין
 הנסרקין מהבגד והסורק מוכר כר מלא מוכין שחזקתו מן הבגדים הנסרקין אלא
 שנשתנה השם שמתחלה נקראים מוכין ועתה כר מותר לקנותו אף על פי שהוא שינוי
 החוזר לברייתו שהרי אפשר להוציא המוכין מן הכר ויהיה שם מוכין עליהם כבתחלה
 ושינוי החוזר לברייתו אינו קונה הגנבה להגנב שתהא שלו ויפטר בנתינת דמיה אלא
 צריך להחזיר אותה בעצמה ואסור לכל אדם לקנותה ממנו מכל מקום כאן הקילו הואיל
 ואינה גנבה בודאי אלא שחזקתה גנובה.

אבל גנבה ודאית שנשתנה ביד הגנב שינוי החוזר לברייתו אסור לקנותה ממנו אלא אם
 כן ידוע שנודע להבעלים שנגנבה מהם ונתייאשו ממנה כי יאוש עם שינוי גרוע החוזר
 לברייתו קונין הגנבה לגנב וכן הגזלה לגזלן ואין צריך להחזירה כלל אלא נותן דמיה לכן
 מותר לקנותה או ליהנות בה בעודה ברשותו.

ושינוי גמור שאינו חוזר לברייתו קונה אפילו בלא יאוש כגון הגזול עצים ושיפן ועשאן
 נסרים חלקים ודבקם במסמרים ועשאם תיבה שאף אם יתפרקו יחזרו להיות נסרים
 חלקים ולא עצים וכן כל כיוצא בזה.

אבל אסור לכל אדם לסייעו לשנות הגזלה שהרי בשינוייה מוציאה מרשות בעליה
 ונעשית שלו ונמצא מסייע עוברי עבירה ואין צריך לומר שאסור לסייע לגזלן או לגנב
 בשום דבר הצריך להם לרשעתם.

(אפילו נכרי הבא לגזול או לגנוב מנכרי. וכן כל איסורי הנאה מגזלה או גנבה נוהגין גם
 בשל נכרי מנכרי כי באיסור גזלה וגנבה אין הפרש כלל בין ישראל לנכרי שלא נאמר רעך
 אלא בעושה לבדו שנאמר לא תעשוק את רעך ולא תגזול וגם הנכרים מזהירים על הגזל
 והחמס כישראל שהיא משבע מצות בני נח וחייב מיתה אפילו גזל או גנב מחבירו נכרי):